

faciati quia me interhyuientes
dignatus est solari. **H**ec dices
de lectulo prout potuit surrexit
videntibus monialibz q̄ ei sedu
le ministrabat. loam an fenestram
aut inuēbat digito demonstra
uit. et ait. **H**ic coram nobis om
nibus que astamus tribus no
ctibz lucidissimi splendoris glo
bus apparuit et per maximū no
ctis spatium immobilis perdua
uit. Cui ego nescio quid rēdes
presagiū futura mīme dubitavi.
Nec mora cum valedicto omni
bus recessissem audiui nō mul
to post. beatam mulierem ab hoc
seculo ad dñm tñsmigrasse. glo
bumqz lucidissimū ignis eius
tñstū precessisse. quo forz cla
ritate sydereā ilico mīgruā. **S**it
ergo prelati apū fidelū semp
ī medio parat⁹ om̄ibus. et tunc
vnusquisqz se esse primū arpit
et vide q̄ apte textus psequitur.

Quoniam subditus nō tñ bonum
opaf in patria p̄lati. **Capitulum xi.**

Et in officio illi⁹ ones se
conspici gaudet. Quid
mī⁹. Bonus subditus
et fidelis p̄po dñō oīm non fuit
ad oculum. s̄ tāto libentius et ḡ
aus qd bonū ē opaf. quo p̄la
tū semp p̄ntem respicit et memi

nit agaudet. **I**n libro iudith
syn et libij dixerūt olofermi. **D**e
mi nobis pacificus dñs et vtere
fuitio nō fiat placuerit tibi.
Nichil enī ḡuius q̄ fuisse ingra
tis et iportunū semp insistere do
minū fuenti. **O**lim nemroth
robustus venator exercere tyrā
nidē ichoauit et in perditis fi
ne lege hōib⁹ pseuauit isania.
Nūc aut in lege xp̄i lege inḡ
ḡae et clemēcie crudelitas finē
accepisse debebat. et ecce otima
cior pullulat q̄ vīq̄ ante eoqz
p̄uolosi⁹ quo magis grassatur
interius. **H**eu enī vuln⁹ ī sca
pul⁹ sed intolēabiliter visceā do
lent. **N**ec sine vite p̄uolū vulne
ra pacūf. **S**ic in seculatibz qdē
p̄secutio dum p̄petitur. s̄ ī clau
stralib⁹ sine vite dispēdio et gra
ui iactuā virtutum nō exercet
tyrānidis yllomodo. **E**t vide q̄re
secularis q̄s patit a maiore et
aiz voluerit locum mutat. **C**lau
stral⁹ vero per prelatū passus ī
iuriā fugere nequaq̄ p̄t. s̄ qua
si obicē oportet sustinere ī ostio
semp emulū habere p̄ntem. nec
restat aliud nisi solū deū iuoca
re precibz adiutorē. **S**ed heu nō
oīm posse nec om̄iū virtus hec
mole ḡuaminū suffocata tenet.
cū necesse est nō deent q̄ manū
porrigat pius cast⁹. succurrat

angeli et pteget et sancti eius.

¶ Noui secreta? canonicū in ordine regulati q̄ assidue oracōibus et meditacōibz dedit? et ordinis sui scrupulosissim? obseruator. vix poterat prelato s suos erga se aliquatenus mitigare. **¶** Ecōtra obsequosus in oibz et deuotus temptabat in bono euicere maliciā sed nō poterat. Despere ergo q̄dam sup id qd ferre non poterat lacrimas tribulat? amarissimas fudit. ad exorādos sanctos martires qz dies solemnis instabat mauricij sc; sociorūq; eius vt eoz mereret osolari precibus et iuuari. **¶** Nec mora vbi post lōgas vigilias intravit cubiculū et vix somno leuissio releuatus audiuit choros āgelorū cācantiū in sublimi. Gaudet in cel? aīe scōrū qui casti vestigia sūt seuti et q̄a pro eius amore sangnē suū fuderūt ideo aīz cūsto regnāt ieternū. Dixit aut michi qd descēsus notulaz in ipso cantu q̄s gallice aualees dicimus tātē melodie et tātē dulcedinis exīstebāt qd n̄ deus aliter ordinasset fere eius aīa; extra corp? sine reditu rapuissent. **¶** At qmā illo in tempore quissima i firmitate detentus erat in sola delectacione iphus cant? et corpore et spīatu ita integre sospi-

tat? est vt vix eū postea vlla perturbatio q̄ntūcūq; mag? ledere potuisset. **¶** Bis ergo sedulus erga q̄lēcūq; prelatū et maxime si bon? est vt i officio suo aspici te gaudeas si tū recto animo sensus agaudētē.

¶ Qz subbiti orent pro vita prelatorū. Capitulū. xij.

¶ Om aut rex pcedit vnū ē totū agmē et circa eū globatur angitq; eū ac ptegit. In hīs notat qd sollicitos esse oporteat seditos erga prelatos vt foris ad negotia pcedētē cū opassioe et motu cordis et si nō corporeis comitent et in omni necessitate deuotis cum precibz tueantur. **¶** Sic dauid et iudas ceterosq; reges duces ac iudices israhel preliātes bella populi sacerdotes domini lacrimis et oracōibz adiuuabant. **¶** Sic moyses sacerdotū personā gerens pīapes populi dei pugnantes cōtra amalech in eleuacione manūū protegebat. **¶** Sic machabeus principatū suscepit populi et adiuuabant cum fratribz suis. **¶** Refertur de nobilissimo quodam comite campanie qui in remotis orbis partibus recessurus vitum quēdam pauperē et lāquidum atq; deuotum quēdā elemosinis pauēat

suppliciter exorauit ut pro se co-
radie rogaret dominum ut eum sanum et
sine periculo eundem duceret. redu-
ceret redemptum. **C**ui pauper sine
diligenti inquit sustentatione corpo-
ris orare non possum cum sum exi-
amitus cerebro corde debilis et
viribus penitus destitutus. **H**oc
comes duobus dispensatoribus quos
in custodia sue domus relinquerat
precepit dicens languidi istum a-
bis et omnibus necessariis corporis
diligentissime parate quod illi
promiserit se facere. et sic comes
perfectus est. et primum quidem per dies
xv. dispensatores illius pauperis
recordati ei necessaria ministrave-
runt. deinde minus ac minus adulti-
mus pene ei obliui sunt. **Q**uid
plura? Neglectus pauper orare ces-
sauit. Comes autem in via non
modice tabulatus post moxam mul-
ta ad patriam est reuersus. **N**ec
mox pauperis recordatus quent
an viuus sit an defunctus. quem
adhuc viuum intelligens visitauit
dicens. Mortuum inquit te putaba
causissime secundum solitum orationum
tuarum suffragia non exptus. **E**x-
ceptis enim quindecim diebus aut
non multo plus postquam ite atri-
pui usque in diem qua ad patriam sum
reuersus nunquam michi tabulationes
et angustie defuerunt. **H**oc pauper
obortus lacrimis dixit. **Q**uoniam tua

beneficia cessauerunt a me adiuto-
rium dei mei cessauit a te. **E**t co-
mes postea obliui. quia in-
quit in te beneficia mea defuerunt.
Cui pauper succedens ait hinc du-
obus deus tue dispensatoribus
precepisti ut me debilem in om-
nibus necessariis pararent. quod
per plus quam diebus quindecim imple-
uerit. ego autem viribus destitutus
per te orare non potui. stupefactus ergo
comes dictos dispensatores
precepit aduocare eis contra omni-
bus dixit. **D**ictis fruentibus
negotios qui contra preceptum me-
um necessissime bonis meis peper-
cisti et pauperem hunc quem patro-
ni salutis et pacis mee frequen-
ter exoptas fruentem non pausasti.
Et nunc frustratus orationum eius
suffragiis pericula et tabulatio-
nes inueni quales nunquam antea in vi-
ta mea sustinui. quas quidem ut cer-
tus sum euitassem. si pauperis suf-
fragium habuisssem. **V**os ergo re-
os periculorum meorum bonis omnibus pri-
uo et exules a terra mea constituto.
Depulsi ergo a terra campanie
exules per terram existunt. **I**n-
de per interuentum nobilium in con-
spectu principis sunt admissi.
Quibus ille dixit. **N**ullam pro-
sus aliam gratiam vobis exhibeo ni-
si quam vobis dominus papa veritate
narrata dare consuevit. **Q**uod mox

illi cū in spemto gaudio iter rapi
entes cum litteris secretum co
mitis continentibus quia eos
nō exheredare s̄ pro culpis rep
are volebat ad summum ponti
ficem peruenierunt. cui narrata
aduentus sui causa. litteras pa
pe in hanc sententiā reuolūt
comiti. q̄ quilibet nūmum au
reum solueret comiti. et sic ad
epta grāciam facultatibus redde
rentur. Tunc comes inquit. la
titudinem nummi et spissitudi
nem ab ore pontificis volo scire
et sic vos ad grāciā quā manda
uit admittam. Denuo ergo re
uerſi satellites domino pape rel
pōtionem comitis ostenderūt.
Hoc papa cōsciū quid respon
deret rescripsit comiti. nūmum
aureum debere habere scdm la
titudinem terre et spissitudinē
eius extendi vsq; ad altitudinē
celi. eo q̄ oratio iusti qua comi
tem frustraueant celos pene
tret et virtus eius corroboret
vniūsa. Ad hoc mādātū comes
satellitib; ait. Videte miserrimi
q̄d michi dominus papa rescri
bit. Hunc nūmū aureum exsol
uere quis sufficiat. Videte q̄nta
vos pena dignos existimet qui
vos debitores tante solucōnis
addixit quam nec tot⁹ mund⁹
soluere preualeret. Hinc ergo

tercio redeatis ad papam et lit
teras absolucōis vestre q̄ in me
peccastis enormiter apportate
et sic penis sufficienter exactis
liberi ad ppria redeatis. Sic i
clitus comes ille et i suis q̄d de
liquere puniuit et alijs post fu
turus dignā oracionis fiduciam
dereliquit. Discant ergo apes
fidelium subditi p̄latū suū foris
ad negocia p̄cedere p̄cib; tue
et cordis compassione inuare.

Et subditi non p̄turbent otem
placōes p̄latōz. Capi. xliij.

In qua alam regis tñfi
ens iuxta destruxerunt
nō effugiet agmen sup
ple quin vindicent. Alam contē
placionem vel spūalem vitā in
telligo. Hanc si quis subditoz
in prelato non debita vel indis
creta fatigacōne turbauerunt. ali
orū debet indignacionem gūis
simā experiri. Unde non incō
grue spiritus sanctus in cāticis
ammonet dicens. Adiuro vos
filie Iherusalem p̄ capreas cer
uosq; camporum ne suscitetis
neq; euigilare faciatis dilectā
donec ipsa velit. Et dominus ip
se cast⁹ prmitue ecclē p̄latis
ad cōsolacōnez dixit. In mundo
p̄ssuā habebitis i me aut pacē

hac i prelado foueas hac exop
tes qa i pace eius erat par tua.
Cui caput ihmū cetā membra
dolent. **U**nū de prelatis vidim?
quē malo suo a vita cōtemplatā
a suis subditis nouimus suscita
tur. **A**bbas scā mathie mona
sterij treuerē vir nobil et stie
pis regie ptem frem duces il
lustres habuit. **H**ic ab adolescē
tia i omi puritate inoēcie et cō
templacōne vite fucāt educat?
Elect? ergo a suis omib? i abba
tem ānis plurib? a deo deditus
fuit actibus spūalibus et mōsti
as ordīs disciplinis ut cum dif
ficultate non modica nisi maiori
bus vrgentib? caus ab ambitu
claustrī poterat euocari. **Q**uod
vidit et iudit dyabolus et suos
officiatos hostiliter istigauit.
ut qñ iportunis ipulsi; abba
tem ab ipo secreto vite celebris
deturbarent. **Q**uod ille qdem i
primis gūit pertulit. h paulatī
exterioris vite delectamentis il
lectus totas tādē terrenis acti
b; man? debet. **I**pse tñ adhuc
honestate seruata et spūales di
ligit et vtutis dec? in alijs bene
dicat. **Q**uod vtiq; et si bonum in
alijs est meli? tamen et optimuz
sibi et suis tā in tpalib; qñ i spi
ritualib; exstīasset si gciōis vi
te pmodia tenuisset et hoc qui

dem qui sedebat in trono cōtra
ephehorū epm habuit q pma
fidem ieritam feceāt et pma opa
dereliquit. **Q**uāobte pma ope
ra facere hortat. **A**lioquin se ci
to venturū et candelabz ei? amo
uere minat. **P**orro si vnum est
necessariū et optia; partem q̄s
cōtemplatiū elegant. nūq̄ tñ p
curate deo vacanti; sibi et suos
obseruantib; pedes regi famili
aris necessitas auferet. quim
mo per sepe persperim? sub spe
ci venanciū prospera q̄ hñ i cur
tib; et hñ in equis curias pñci
pum frequētantes infinitas copi
as inamiter dissiparūt et nichil
seu; preter peccata et amari; si
may remotionum stimulos re
portarūt. **I**n plato ergo alam
cōtemplacōis non destruas ne
et si hic fugias agmē apū ange
lorum agmina ad vindictaz p
iniuria summi pñcipis non eua
das.

Qz plat? subditis via; exem
plis vite oñdat. **Ca. xiiij.**

Ignaturo agmine nul
le exire de domibus au
dēt nisi rex pmo fuerit
egress? et relatus sui vindicue
rit pñcipatū. **U**n i libro iesue
sacerdotes q̄ portabāt archam
dñi pcedebant. **T**obias etiā

familiā precebat. Et dñs de
scabis et phanfeis dicit qd ipo
nūt hūctis hoīm onera guia et
impōibilia digito autē suo no
lūt ea mouere. Qui sūt limites
domus apū n̄ termini mōstice
regule quā vnusq̄sq; in sua vo
cacione p̄fessus ē q̄s patres no
stra singuli statuerūt. Hos exi
re illos p̄tergredi nullus aude
at subditoꝝ vt scilic; p se supe
rogacionis regulas ordiare pre
sumat: nisi p̄mo prelatū vident
arctioris et altioris vie v̄ndica
re volat. Non ē enī discipulus
sup magistru nec seruus maiore
dño suo. Maiorū est regulas po
nere. ordinare statuta. Minorū
vero ac subditoꝝ est s̄m regulā
viuere et statuta seruare. Nulli
tñ maiorū lic; graue aliqd atq;
difficile p se qd stabilimētū ob
tineat ordiare nisi p cōsensū sub
ditoꝝ qd ad alia nō tenētur nec
obligati possūt in aliq nisi ad
illa que ouerthomis tempore sta
tuta p regulas iuenerunt. Ma
iorū tamē est si quid minus fit
q̄ statutū est in obseruācia regu
larū superogacionis opa facere
in se paus supplere qd parū ē
sic ad melius subditos prouoca
re. Minorū quosdā q̄ in claustris
vidimus et in seculo experti su
mus. Dilectū valde sociū i sco

lis habui coeuū fere et p̄pe parti
liū studioꝝ. hic a puero vsq; ad
finē vite a mulierib; icōmptus
oīno semp fuit. In adolescētia
sacerdos fact; i brabācie p̄tibus
suscepit regimē aīarū q̄bus tā
diligētī tā sincerā cura p̄fuit
vt q̄s i bono vincere amonicio
ne non potuit multamodis puo
care studebat exemplis. Alijs co
medētib; ieiun; ipse manebat.
alijs dormiētib; manebat isom
nis atq; alijs it̄ntis ad aleas
ipse oracionibus incumbēbat.
Quicqd in r̄sus suos d̄putatū
est cōmune pauperib; faciebat.
Si quam ex cuius ab̄er̄ re vide
bat impōrtune et oportune ad
reuocandū istabat. hec foris pre
ter illa que it̄seus maiora la
tebant talib; actibus ferme vi
ginti ānis auctis imitand; emi
uit. Cū altissimo placuit tali
fine d̄functus est. Febre acutis
sima per aliquot dies labora
uit. Et ecce vbi sacramentis sa
lutaribus premunitus et atte
nuato spiritu animam felicem
emisit mox sine v̄llo intersticio
choruscato tāta luminis resplē
duit. vt per vnam leucam cir
cumquaq; et eo amplius quasi
dies esset clarissima i lucem se
bulam noctis t̄nebre verterē
tur. Quid mir;? Illum recedere

sine luce non deuit q̄ multis il
lustratis exemplo altioris vite
volatus felicit̄ v̄dicauit. **F**acta
est i morte b̄t̄viti dicta chorus
radio lucis diffusa p̄ patriā pri
ma hora noctis adhuc vigilan
tibz plurimis et ipsū lumē emi
sum multa milia hoīm vndeāz
viderūt q̄ ad maioris et ḡciōis
agnicōis et veritatis lucē in visio
ne tāta miraculi p̄fecerūt. **H**is
ergo ille prelat⁹ q̄ subditis suis
viam vite exemplaris ostēdent
et vlat⁹ altioris exercitij v̄ndi
cauent p̄cipatū.

Que prelat⁹ subditorū opa īspi
ciat et eos exhortacōne et quādo
q̄ etiā manibz adiuvet. **C**api
tulum. p̄v.

Reliquo tpe i labore est
aiz apibz ipse aut ope
rantes circūit et solus i
munis ē ab opes. **P**aulus tamē
supplebat que sibi deerāt et hijs
qui se cum eāt p̄p̄ijs manibz la
borando hoc tñ nō ex necessita
te sed ex ḡa faciebat. **S**uffecit
set enim labor ei⁹ quē habebat
in studio predicacōis et sollici
tudie ōnium ecclesiāz non enī
s̄m discretissimū beatus **A**ugu
stinū putand⁹ est ociosus q̄ v̄z
bū dei studet ita nec ille q̄ p̄est
i sollicitudie. **I**llos aut q̄s opor
et esse subiectos ex ocij piculo

corporis labor iābit vt i labore
manuū coribz aut ut psallere v̄
legere vel vtrūq̄ t̄pibz constitu
tis. **H**is ergo vt actius instēt
sollicitudie adhibenda ē exhor
tatio prelat⁹ q̄nq̄z et si locus ē
man⁹ corporis adhibenda ne ene
mā ḡuia et ip̄ortabilia subditis vi
deant imponere digito aut suo
nolūt ea mouere. **N**ō modern⁹
nēi t̄pis ille poeta i p̄sona alex
andri dixisse legit. **S**i q̄n dix
ero fortis p̄iori sed i arma ve
ni p̄cedere n̄sus. **T**ū demū so
cios sū dign⁹ habere seq̄ces.

Que legim⁹ in libro contra acha
demicos beatissimū **A**ugustinū
ap̄ijs manibz laborando q̄nq̄z
discipulos ad opa p̄uocasset ex
emplū tñ postea reliquisset.

Audiui et vidi de illo v̄neabili
et deo digno m̄ḡo **V**altero de
m̄gmo tornacē episcopo q̄ vix
v̄nq̄ ociosus dum dēmi sedens
viuēt apparebat. **A**ut enim me
ditabatur a legebat a cōfessioibz
audiēdis a causis discernēdis i
tēt⁹ lites hoīm dirimebat. **N**ō
tū si aliq̄ exercere t̄deret p̄p̄i
is maibz laborabat. **T**ū ergo ē
p̄late diligēt īspicere subditos
videre opa singulos exhortari.

Que prelat⁹ in oīe sue custodes
fideles sēp seā subditos hiat.

O Jera eū satellites quidam
sūt affidui custodes au
toritatis eius. **S**olum
enī ubique sit nō decz esse pla
tu; nec sine testimo qd age
re ne cū ioseph et si inocēs scāda
lū ifamie patiat. **H**abeat autē
seu nō sicut robā iuuenes p q̄s
p̄didit iherusalem. nec segnes
nec muliebres vt ysoseth et ideo
occisus ē. s; seniores et p̄batio
res sicut dauid et robustiores si
cut salomō. q̄ lectū suū abiebāt
ppter tiores nocturnos. **T**io
res et tremores nocturni ubiq;
tenebre ubiq; in die latēt. **T**e
nebre sūt et ideo laqus spargit.
Vir secerni potest amic⁹ ab ini
mico. **Q**uid mix. dauid dicit i
p̄sona casti. **Q**ui edebat panē
meū magnificauit sup me suplan
tationem. **S**i ergo in vici hoc
factū est. in ardo qd fiet. **V**e
neabil⁹ heinric⁹ sub nostro tem
pore canonic⁹ regulas in vrbe
ble senfi i mōstero sancte marie
de burgomedio cū diu parsius
studuisset i abbate licz iuit⁹ ab
oib; ē elais. et erat i eodē mōste
rio vt a quibusdam audiui vici
viginti fm seculū sapiētes et p
uidi. s; minus q̄ decebat religio
si et casti. **A**ggressus ergo p̄mū
eos blādis et racōnabilib; vbi
horabatur eos ad regulā suādā

et ad honestate; vite et vt tene
ret i morib; disciplinā. s; cū per
hec nichil p̄sus se p̄ficere cōe
ret nec litib; vll; ecclā; dissipa
re. rōnā autē abijt cui vir san
ct⁹ optine not⁹ eat. q̄ ideo sumi pō
tias munit⁹ auctoritate redijt
et cū eos aliter flectere non pos
set de facili rogo vsus ē pasto
rali. **Q**d vt viderūt sui et nulla
ten⁹ se posse cōtra stimulū calci
trare neq̄ter hūiliātes se colla re
gulē subdiderūt. vstitū abū et
potū largius q̄ an mīstrabat
oib; s; i clauetro eos q̄ete sedē et
fm ordinē viuē opellebat. **H**ic
sicut legi ē de augusto. oīa cōsar
erat et nullū de hīs q̄ religiosi
non erat mīstrare in aliq̄ officio
obediēcie vt ē cōlleatū l. r. p
ciā cōpmittebat. s; si q̄s bone cō
suecie cōfidebat illi officia cōmit
tebat. **H**oc vt viderūt alij hū
erūt se p tps religiosos et i ypo
crisi neq̄ter abulātes abbati se
q̄si familiāssimos coniunxerūt.
Qui vt vir pius et bon⁹ oīa tole
ras oīa credēs eis liberioris vi
te frena laxauit. q̄bus illi int m
damnabiliter sūt abusi vt vigi
tiocto pari malicia cōueirent et
tres viros scēlestissimos et bal
dos conducerēt et eos i mortem
sancti vici per pecuniam aīma
rēt. **Q**ui q̄dam vespere abbati

extra opidū et ad negocia ppe-
ranti. sicut ordinauerūt. obuia-
uerūt. et salutem ac predicatē
eis salutis viam extractis exhibē-
eum crudeliter occiderūt. Rob-
to autem tūc socio ei⁹ cuius sup-
mencionem fecimus euadēte. Cor-
pus occisi ad monasteriū ē dela-
tū et in ecclesia collocatū. Et vi-
de lector qd actū sit et pbatum.
Statim enī vbi sequēti die ad
sepulturam occisi de locis vbi ex-
tra manebāt rei criminis eccle-
siā intrauerūt. ecce ex sangui-
nis fratris sui abel de terra qsi
vindictam clamans p pulnētia q
a loco occasionis ficta remāseāt.
habūdantissimo sanguinis im-
petu manauerūt. Et hoc alias
frequēter audiui⁹ factū esse.
Qd vbi viri fratres et filij cū po-
pulis astantibz inspererēt dictū
eiulatu; leuauerūt cū lacrimis.
Quid plura? sepulto martire ut
audacter dicam⁹ vbi ad electio-
nem ventum est rei qdam ut ma-
liciā suam palliaret. boni autēz
ut imitatorē haberent dictū ro-
bertū vnanimiter elegerūt. Qui
statim eadem die profectus ad
papā acceptis lris ad philipū
regē et ad blesensem comitēz lu-
douiciū capi oēs q suspecti erāt
manu layci pertraxit. qz nō nō
libertate; salubriter cōsistentes

carcerati ppetuo penitētiā ac-
ceperūt. Alij vero a sacris ordi-
nibz de gdati morte puniti sūt.
Bedeū vero ex eis qui i scelere
potissimi credebant manus ho-
micidas sibi; imponentes se
ipso i carceribus suspēdīs vlt
alijs mortis generibz occiderūt.
Venerabilis robert⁹ abbas offi-
cio derelicto cessit et cā pdictū
rotomageni. archiepiscopoꝝ um-
mauriciū vidim⁹ post ei⁹ mortē
q ipe fratribz predicatoribz pa-
trius p tps se adiūxit et ita eos
felici fine qeuit. Non⁹ ergo fide-
les custodes auctoritatis et inno-
cēcie sue plat⁹ habeat p qd dig-
ne et iuuari possit et defendi.

Qz prelati sedulus sit i cor-
ripiendis et extirpandis vicijs.
Capitulum xviij.

Vnt et circa regem lictō-
res seui qui morte pū-
unt deliquētes. Certū
est q mortis penā ecclesia nō
infligit. Quid autēz i lictoribz
qui circa regem prelatū sūt nō
officiatos et prelatorū vices agē-
tes accipim⁹. Hī vtiq; de tracto-
res et susurriones deo odibiles
in crepatione corapiūt. Nam se-
cūdy apostolū vtili⁹ ē huiusmōi
tradere sathāe in iterū carnis
vt spirit⁹ saluus fiat supple. qz

eternis tribulacōibz tribulati.
Modeāte tñ coragi vicia seneca
 docz dicēs. **E**sto viciozū fugax
 punitus ipse tuoz aliozū vero
 neqz scrutator curiosus neqz ac
 bus reprehēsor. **E**t vicio altera
 us sapiēs corrigit suum. **O**pti
 mū ē modeāte corrigere tāquā
 si ipse cotidie peccēs. **O**biurga
 cōm semp aliqđ pietatis admis
 ce. **O**diū semp peccādi nō metū
 facias? hoc optimū ē se q̄ maio
 rū restigia si recte p̄cesserit. **I**ta
 qz q̄ nccēnū sit in mōsterijs vt
 p̄ores et seniores q̄qz q̄z tñ iter
 est vt a supioribz iniūctū puero
 rū et adolescētū docto emineāt
 ne p̄ dissolucōnes varias iualet
 cāt. **B**eat⁹ augustīn⁹ in libro cō
 fessionū de seipso dīcēs re
 laxabant michi puero habene
 vltra t̄pamentū dissolucōnū va
 riaz et p̄dibat q̄si ex adipe iniqui
 tas mea. **H**ui⁹ exemplū i aglie
 p̄tibus accidisse narrat. **I**n mo
 nasterio nigra ordīs puer q̄daz
 nobis a patribz t̄ndit⁹ est dis
 ciplinis regularibz educābus et
 q̄a eāt decōr⁹ forma nature do
 mis et cōtra talē etatem mox ho
 norificēcia graciosus seniores
 maxime et q̄ officijs p̄erāt pue
 ro vltra q̄ nccē eāt habenas li
 berris relaxabant. **P**rior aut q̄
 conuētū sub abbate regebat dis

cretiozi regimine nec iph p̄cepti
 me nature i tali etate credendū
 putabat. q̄a vt dicit p̄hus pue
 ri nō tñ monēdi sūt sed etiā ac
 cādi v̄bis. aggr̄ssusqz ē iā ali
 quātulū isolescētū puez vrb
 itardū et v̄bere ab illicitis refre
 nare. **Q**ui puer ad c̄nem infor
 macōnē bonicq̄si mollis cēpti
 oris correptionē accipiens i ado
 lescente; sc̄m et p̄fectū exuit et
 circa viginti annos etate finita
 mortuus p̄ori apparuit dicens.
Tue correctōi ḡcias ago p̄cū q̄
 meū tua p̄uidēcia id egisti. ne
 isolescēcia puerili paulatī defluerē
 et tādē plaberer in damnāda.
Hec vt dixit b̄tā aīa tāto splē
 dore resplēduit vt vix i loco agu
 lus remaneret q̄ ab illo lumine
 expers fuit. **S**imili p̄pe mō vt
 audiuim⁹ a fr̄e et dīs p̄dicatoz
Quī in theutoie p̄tibz circa anū
 dñi. **M**cc. xlii. adolescēs q̄bā
 nobis cū in lubricitate corporis
 excessisset a semibz canonicis et
 decano ab ignis ecclesie arta
 tus ē et infra septa mōsterij quasi
 pro agēda penitēcia i loco ad
 hoc deputato reclusus. **Q**ui hu
 militer valde suscipiēs flagella
 bat interū a decano et grauibz
 conuictis culpabat. **E**o aut ab
 hac i penitēcia existente cōti
 git eū a cōcanoico suo inoētē

de nocte et latente occidi. **U**na ergo nocte ex canonicis sancto viro pro matutinis oratione supplicat et secreto vidit subito tota ecclesia illustrari et apparere multo comitatu sanctae gloriosae virginis marie et ipsi in medio omnium velut magistram et dominam consedere et de diversis negociis universae ecclesie tractatum habere. **H**is finibus patronus ecclesie ipse expressus est dicens. Et quod ex vobis miserebitur mei canonicus prout dominus noster miter pariter rogitemus ut super piaculo eius solita pietate flectatur. Et mox supplicatibus sanctis allata est anima et omnibus dicitur. **Q**uia locus iste specialiter disciplina viguit et adolescens iste mortuus disciplina libens accepit et ex corde penituit per purgatorium cedat ei mors innocens quam ipse sustinuit tu autem anima pete quod vis et fiet. Et anima. **P**ro occisore meo peto quod me occiso statim valde petuit et ad dominum apostolicum iter accepit ut misericordiam consequatur. Et mox responsus accepit sicut digne petisti anima fiet tibi. **N**ec ut orationes audiuit canonicas quod vidisset exposuit. **I**n tantisque locum occisum inveniunt et deplagunt occisorem vero mox profectum de nocte iter accepisse ad apostolicum reppererunt. **S**ed

li ergo priores in cenobiis et decani in canoniis in corrigendis et extirpandis vicibus semper sint ne etiam si populus non habuerit subditorum negligentibus obtruantur.

Quod prelati sine causa non facile foris vagentur. **C**apitulum xxviii.

Iustus semper rex est sollicitus et non de facili cerni patitur subaudi sine causa. Et hoc contra prelatos qui impatiens queris circa circa ultra infra sine ulla necessitate negocium cum maximis dispensationibus et impedimentis crebrius evagant sed forte videns prophetam david imitari vis qui optat penas et auolare. **M**ale tu in verbis providentissimis discovisti quam vanam et frivolum evagationem in omnibus exclusit dicens. **Q**uis dabit mihi penas. **Q**uales audi. **Q**uis dabit mihi pennas sicut coluber qui utique gregaria est et amat commune bonum. Et volabo et requiescam. **O** rex o prophetam david qui optas fugere qui optas auolare dixisti enim in consequenti. **E**cce elongavi fugiens et mansi in solitudine si fugiens elongasti ergo populum qui rex preteris dimisisti. **A**bhit abhit hoc circa penultima psalmi invens ostendisti. **E**go autem ad dominum clamaui et dominus exaudivit

me. **Q**uo frat. **A**udi. **R**edim; i pace aia; meā ab hīs q̄ appropinquāt michi q̄a inter multos eānt meū. **h**oc q̄modo. **M**eu in corde meū in q̄etate a pusilla nimitate spiritus et tēpestare. **h**oc eāt fugere a tumultu et fugiendo auolare. in pace aias redim; et iter multos sine tumultu esse cū casto. **h**ibi inter hūeros eius amantissimī dñi q̄escere. ut in eo et cū eo leue pōd⁹ senti at q̄cqd p̄llo habuerit sustinere. **h** nūqd talis eāt volat⁹ tuus o prelate. q̄ vagans instabil; et fugiēs euanesas. **N**ō p̄mis colūbe vtens ut q̄escas a tumultu antecediū et subsequenciū et concoitanciū famulorū dicā a socioz et nō poci⁹ dñoz. **V**ulgo dicitur. **M**iles in obseq̄o famulū clerici sociū. mōchus dñm habet. **S**i vis credas experto. **F**requētissime vidi dños paucos esse otentos sicut et famulos. **S**upfluis ihyare res feda et detestabilis in prelati. **Q**uid eo vere cūdius. **Q**uid eo damnabili⁹. **h** et hoc maxime i claustralib; seculis enī ē i seculis clerici licet et i iphis hoc malū sit pestilens vbi res trāsit i dñū. qd in religiosi hoc est in claustralib; nūq̄ fieri potest. n̄ forte q̄s i ep̄m assumat qui tñ dispēlatio credie

non dissipatio. **A**bfit tñ ut dignis mercedib; obloquat faūloz cū dictū sit. **v**ra op̄arios et redde mercedē ill. **h** nō tñ impiū ymmo sacre legum iudicorē q̄s abbas p̄ prelat⁹ sp̄ituali; filiis q̄bz sūme tenetur detrahāt necessaria; et famul; superflua largiat. **I**sti p̄amis vilib; illi comitum mollib; vestiantur. **I**sti vacanis calceis sordeant. illi ocreis hyrcinis miteant. **E**t rēnam saltem ista sufficerēt quin poci⁹ et non iubentib; p̄pter vradiciā vel timorē. cōsencientib; tñ v̄l dissimulātib; dñis aggrogant imēsas pecunias q̄bz possessioib; ēptas natales suos tñ sent i nubēdo et viles rustici nobilib; cōequāt. **h** hī si fratres a consobrinis aut cōsanguineis sūt dominoz tāto liberius et audacius faciūt que predixi. **N**on recordatis o mōche responsionis seniores illius in vitaspatrium qui dixit. **o**pera monachorum ignis sunt. **E**t vide quare. **S**i enim aliarum substantiarum et igni misceatis cōsumetur. sic et si ecclesiasticas bonis bona tua p̄amoniaia extra iuā misceatis cum illis ad nichilū redigent. **N**oz tot exēpla vidim⁹ q̄ nimium esset et diū singula p̄tractae. vñū tamē de plurib; explicabo.

*Lora
vasio*

Erat cliens nat⁹ et rusticus
qui in ditissimo monasterio pa-
truū habuit assumptum a mona-
chis i abbate. Vocatus autem
a patre eques ire didicit qui p⁹
us ire pedes consueverat. ad men-
sas fuisse iceptus ponit. et q⁹ solū
anatrū cōtorto collo regere et te-
nere didicerat. erecta ceruice ci-
bos inferre p⁹capibz cogebatur.
Quid plura? ex rustico paupe-
factus est diues inclitus. domū
domū diuixit. reddit⁹ auxit red-
ditibz. agro agrū distēctus co-
pulauit. Hinc villas emit et p⁹
dia. et qui olim fuit vnus ex rus-
ticis factus est dñs rusticorū.
Tandē cum ad hoc fortuna le-
uauit. ut sperto nubio militū.
simpliciu factus miles vxorem
sibi nobilē copulauit. Nec diu
postea i hac eo gloria cōstituto.
pes ei succisus ē cui imitens in-
mirus stabat. et readit miser tā-
to deiectus. quanto sublimius
fuerat eleuat⁹. Statū enī mor-
tuo abbate patruo ei⁹ spmē.
eicte. fugat ab oibz. et ab abba-
te successore defuncti nimium ve-
lub monasterij depredator ipe-
tatur. conuictus autem in plura-
mis minoratus est. h⁹ tamen di-
ues in multis copiis remāssit.
nisi eū forcius i fortunium ad
pauperiē ipulisset. Hox enim

contagia pecorū agrotum steri-
litas ruina edificiorū. agnatio
suorū sub secuta ē. ut nullū dubiū
esset iusto dei iudicio. tātam in-
felicitatē ex iniusto aggregatis
diuicijs successisse. Extremo
ad tantam calamitatē. deuēit
miser ille ut nullus eius misere-
ret. nullus ei in puo succurreret.
Et digne qā ex mīmo fere i dig-
ne se extulerat sup magnos. In-
se ergo et si tarde homo rēsus.
iustū in se dei iudiciū tēdixit.
Hic vxorē cum puulis ad pa-
rentes. laborare cū p⁹is manibz
ipse cepit. et in sudore comedere
panem suū. Quod ut viderunt
sui viderūt et monachi xl qbz
abbas patruus suus bon⁹ exti-
terat. hōi huiliato in pluribus
benefici extiterūt. Paulatī er-
go tam per laborē tā per alimo-
niā cepit resurgere. et in puo tē-
pe satis habuit p⁹ statu suo. In-
tus itaqz prelat⁹ bon⁹ sit et solli-
cit⁹ circa suos. et extra i tumultu
cni sine causa nō facile paciat⁹.
et si agredi necesse ē nō pōpōse
sicut comitē sicut p⁹capē. sicut
religiosum et p⁹ifamulū de cet.
familiam paucam habeat vtilez
et honestā.

Quod prelat⁹ necessario egre-
diens. deū ut eum egredientem
tueat exoret. Capitulum. xix.

Neq; enī foras egrediē
mih agmē migraturo.
Ad idē hoc p̄tinet qđ
expositū iā p̄cessit. Migratur
agmē diciē cum cōmūis neccēsi
tas cōgregacōis expostulat. ut
p̄ negocijs p̄lat⁹ creat etia;
cū instācia multa opulsus. ¶ Vi
bi quēdā ex p̄latis maiorib; q̄
qñcūq; ad extēiora negocia rō
bat⁹. an egressiōē secretū pete
bat. sup̄lex p̄uoluebat i p̄ca
b; a dñō lacrimis expetebat.
ut se in oib; egrediēte ⁊ regredi
entem sua clemēcia tueret⁹. in
maib; suis negocia com; posita
prosperarent⁹. Et vide lectoz qđ
secutū sit hūc p̄cessū. Secura et
indubitable relacōe didicim⁹.
de eodē qđ vix in oī tpe p̄laco
nis sue iūria passus sit v̄l offē
sam. Quā aut̄ periculi ⁊ mali
sit mih ex causa valde neccēcia ai
ram susceptā deserere aīaz pat;
ex eo qđ subiūgā. ¶ Bruno in
p̄tib; theutōie in opido magno
qđ mons martis diciē lon⁹ p̄s
biter ⁊ cast⁹ fuit. h̄ referente m̄
memorabili heinrico de colomia
f̄re ordīs predicatorū cōsobanū
habebat p̄sbitex eque bruno
nē. vix scā et morib; a p̄batū.
hūc auūculus p̄sbitex bruno
sepius rogabat deuote ut dicte
prochie curā susceper; ⁊ ipse iā

senex religioz itar; anuit ille
post multas p̄ces iuit⁹ tñ eo qđ
regimē tātē prochie formidat;
Hoc ut obtinuit bruno p̄sbi
biter religionē itauit⁹ cito post
hoc ab hac vita miguit. differe
te brunone iuniorē aīarū regi
mē at̄ptare eo qđ aliud bene fi
cū cappellanie viginti marcarū su
perius in castro tener; vicariū
pro se p̄sbitex i prochia collo
cauit. Brunone ergo iuniorē
vna nocte i lectulo q̄scēte appa
ruit ei i cappa m̄g bruno senior
iā defūct⁹. dixit ei i eisdē v̄b;
¶ In grege amisso male te regis
⁊ pede scisso. Claud⁹ aspiciat qđ
pena futūa redito. Nec dicens
eleuauit capā qđ videbat idut⁹.
⁊ se gūiter incēdi demonstrauit.
Ad hec bruno iunior exp̄gesa
ctus recolit visionem ⁊ vsus. Et
mor̄ iterū resoluit i soporē cui
eodem scemate defunctus appa
rens dixit. Tu pene causa req̄
es p̄ te m̄ clausa. Aspice sic va
tib; ignis et esca futūa. Et hec
dices itex illi tormētū ostēdit.
Cui itex tercio soporāto apparēs
dixit. Mūdi delictis interd; se
cia misce. Ex hijs p̄ncipijs v̄l p̄
micis cape p̄tes ā relipisc. Ad
cui⁹ v̄ba bruno surrexit ⁊ flex
is genib; se ipleturū quod auū
culo viuēti p̄miserat deoruit.

Nec mora cum splendore nimio
manifeste defunctus apparens: vi
ueta cōgaudēs dixit. **I**erat⁹ sū i
hīs q̄ dca sūt in domū dñi ibi
m⁹: hec dicēs i sblimi scēdit.
Vide ergo q̄nti periculi sit aīa
nāz: recipez in man⁹ negligē
tis relinq̄re: qd̄ in brunone sem
ori poteris aduertere: q̄ aīa ne
gligēter deseruit: in brunone
iuniorē q̄ susceptā alteri iurante
omisit. **S**imul etiā in ista nar
racōe diligēter aduerte qd̄ i p̄
mis v̄sibz dicit. **I**n grege omis
so male te geris et pede scisso.
Claudus p̄spicito q̄ pena futuā
redito. **U**bi qd̄ manifeste h̄guit
scissū eū habere pedē: affectōis:
quē itegz erga omisū gregem
habere debuerat: claudūq; cum
esse mōstrabat: cū vni bñficio ca
pellanie fuiret i castro: et aīa
omissā prochie negligēci⁹ dese
rebat. **V**olo vt q̄cūq; hoc lege
rit sciat me āno ab incarnacōe
dñi. **M**.cc. xxxviii. fuisse p̄sū
vbi uenēabl wilhelm⁹ parisiē
episcop⁹ q̄ in theologia iā re
rat cōuocacōez fecerat in frat⁹
p̄dicatoz capitulo oīm magistro
rum. **P**roposita ergo questio
ne de pluralitate bñficioz solle
ti ⁊ valde lōga disputacōe p̄ba
tur: est duo bñficia dūmodo vnū
valeret quindeā libras p̄sienf

teneri cum salute nō posse: hoc
determinauit p̄dict⁹ ep̄us. **H**oc
frater hugo ord̄is p̄dicatoz po
stmod⁹ romane curie cardinal.
hoc fē guerricus et fr̄at ganfr
d⁹ eiusdē ord̄is: frater iohānes
de rupella ord̄inis fēm minorū
⁊ alij q̄ plures magistri theolo
gie determinauerūt in scol suc
cessiue. **F**ueāt aut ante habita
disputacio lōga valde et multo
solemnior añ tres annos: i qua
etiā oēs magistri theologie ex
ceptis duobz determinasse p̄bā
t. idē poīa qd̄ et sup̄: quoz vn⁹
fuit magister philippus cācella
ri⁹ parisiē: et magister arnol
dus postmod⁹ episcop⁹ abianē.
Quid aut de isto philippo conti
gerit audiam⁹. **A**gonisantez in
morte dicit⁹ wilhelm⁹ parisiē
episcopus paterna sollicitudine
uistauit: rogauit q; euz vt sin
gulari opinioni cederet de plu
ralitate bñficioz: ⁊ oīa bñficia
sua excepto vno i man⁹ ecclesie
relinqueret et hac cōdicionē me
diarēt si oualesceret ei supplere
vellet de suo p̄prio qd̄ dimisit.
Rēnuīt ille: exp̄ia se velle dicēs.
Vt⁹ esset dānabile bñficia plu
ra tenere. **M**ortuus ē ergo sic.
Post paucos dies cū dictus pa
risiē episcopus finitis matuti
nis orare vellet: vidit inter se ⁊

sententia d. p̄sienf

lumen q̄si ymbra hoīs tetra mi
 mis. **E**leuata ergo manu cōfig
 nat se et si ex pte dei sit p̄cipit
 vt loq̄t. **C**ui respōdit apparēs.
Alienus a deo sū h̄ tamē miābi
 lis factum eius. **E**t p̄sul tu q̄s
 es inq̄t. **E**go sū cancellatus du
 dū miseram. **R**uesū episcopus
 elato alci⁹ gemitu. **E**t quomodo
 inq̄t tibi ē sic dolēti. **M**ale ait
 ymmo q̄ pessime. **F**iait q̄ dam
 natus sū eterna morte. **E**t epif
 cop⁹ heu ait karissimē q̄ causa
 damnacōis tue. **T**res sūt inq̄t
 cause q̄re morte p̄peti sum dam
 natus. **U**na ē q̄ recelcētes fru
 ctus ānuos p̄tra pauperes amī
 de resuauī. **S**ecūda ē q̄ p̄tra sen
 tenciā plurimorū de pluālitate
 bñficiorū q̄si liate tenend⁹ opi
 nionē p̄pā defensauī. **E**t i hoc me
 p̄iculo mortal⁹ culpe omīsi. **T**er
 cia est et illa gūissia oīm q̄ ab
 hoīabili carnis vicio i scābalū
 multorū multo tpe labōauī. **E**t ad
 episcopū mox adiūxit. **E**st ne in
 q̄t finit⁹ mōd⁹. **E**t ep⁹s. **M**iror
 ait et lēatissimū vix te quōdāz
 hoc q̄rere cū me adhuc viuū cer
 nas. **E**t oēs nos viuentes adhuc
 mori necē sit aīq̄ mūdus istā
 te iudicō finiat. **E**t ille. **N**ō miā
 ris iqt. q̄a nec scīa nec op⁹ nec
 racio ap̄d iferos wienta. **E**t hec
 bicens ymbra ab oculis miātas

euahuit. **I**pse ep⁹s nō tñ sub p
 sona sua q̄si hec vidisset i p̄di
 catōe sua clericiis oībz recitauit.
Et **S**imili modo cū q̄dam cleri
 c⁹ maxime literature m̄ agem
 sans i morte mādar. **E**t cōsiliū q̄
 rexit q̄si in p̄ximo migratur. **R**e
 duxi ei ad mēoriā disputacōnē
 illā solēnē et deterniācōez de plu
 ralitate bñficiorū p̄tasi. **C**ui ille
 iterfuerat doctor magnus. **A**su
 luiq; illi cū magna istācia lacra
 maz vtrnā p̄bēdaz dimitteret
 q̄a duas p̄tra aīaz suā tenuerat
 q̄rū vna ab oēz vite copiā omni
 clerico sufficere potuiss. **T**ūc
 ille facie comīsa dissimilās hoc
 tñ rādit. **O**rate dñm vt inspi
 ret. **P**ec diu cū recessissem et
 tenuissio sp̄ritu vix herēte hoc
 idē qd̄ cōsuluerā ei qd̄a cōsoban⁹
 suus iuuecul⁹ cū maximis lacra
 mis inclamaret cum vce non
 posset manu inuens exp̄siāuit.
Post cuius obitum cum quidā
 ex nostris stupefactus nimium
 cogitaret cur tantus homo et tā
 tus clericiis si mortale peccatū
 esset plura beneficia retinere
 in tali statu mortuus extitisset.
Mox q̄si semiuigilāti dēfictus
 apparens dixit. **H**ec sola p̄bē
 datum causa est pro q̄ infelix
 ego eternaliter sum damnat⁹.
Sup hac eadē questione aīz

beate memorie iacobus de vita
 aco tunc qdem achonenfis epis
 copus. postea vero romane curie
 cardinalis. magister; quondam
 theologie pbatissimū robertū
 de corthō romani apicis card
 nalem morientem ante p̄mam
 damiace ciuitatis obfidionē in
 terrogaret respondit. **D**ico iā
 migraturus a vita q̄ mortale ē
 et dānabile dūmodo vnū cōpe
 tens sit plura bñficia retinere.
Hoc idem magister petrus ome
 stor scē marie cātor parisiē dix
 it et scripsit. **H**oc idē magister
 guiarbus cameracens epus ve
 bo huiusmōi confirmauit. **N**olle
 inq̄t pro toto auro arabie vna
 tantū nocte duo beneficia retine
 re et certū tamē essem q̄ de ma
 ne vnū illoz homini ydoneo ofer
 retur. et hoc ppter vite incerte
 discamē. **S**uper hoc etiā nar
 tante fmatre bernardo quōdam
 penitēciario domini pape et fra
 tre ordinis predicatorū cum bea
 tissim⁹ papa gregorius non⁹ in
 terrogaretur. si posset de pleni
 tudine potestatis cū plurū bñ
 ficioz de tētoribz dispēsare respō
 dit. **N**on possum inq̄ nisi sup
 eracōne tantū detinēciū dispē
 sare. **Q**uis ergo erit sapiens et
 fallat se et sibi super dispensaci
 one aliq̄ blandiat. **E**sto q̄ ml

ti magistrorū dicant hoc qd et
 multa alij opinant. hoc solū mor
 tale ab augustino omīū dētor
 maximo iudicatur. q̄ quis incē
 titudis piculo aut mōlis pecca
 ti discamini se cōmittit. **N**oli
 ergo fieri sub trina inuocacōne
 diuini noīs vsurpator. et sicut
 sub tribus psonis inuocatur et
 colitur vnus deus. ita tu clerice
 tu sacerdos duorū trīū aut qua
 tuor beneficiorū vlt plurū posses
 sor existas. **L**ucifer ille sapien
 tissim⁹ et pulcherrim⁹ in creatu
 ris. lucifer inq̄ angel⁹ assimila
 re deowluit et cōtēptabili⁹ acci
 dit vniuersis. **Q**uāto ergo ru
 mere hōz extitū in prebēdis
 tāto te supbius non solū contra
 deum. s; etiā sup deū extollis.
Ego in quadā ciuitate episco
 pali āmis vndecim adoleui. vbi
 lxij. canonici sub prebendis pig
 nissimis ducentarū fere librarū
 parisiē in matrici ecclesia ser
 uiebant quorū plures erant de
 tētores plurium bñficioz. **V**ide
 ergo qualem vindictam vidi in
 ipsos turpes detentores. michi
 testis et iudex sit sancta trīni
 tas vnus deus. q̄ paucos eorū
 vidi cōmuni morte defigi s; om
 nes subito et reprobe mori. **I**ta
 q̄ quidam eorū audito q̄ vnus
 sociorum in nocte sanus mane

mortuus iuentus esset oplos manibus dixit. Et quod vultis. secundum usum et consuetudinem ecclesie mortuus est ut videtis. Vibi ego ipse in ecclesia eadem infra paucum tempus quatuor archidiaconos sic defungi. Vide ergo lector et mirare miraculum. Primum eorum de equo phalarato et gravi cecidit et fractis cervicibus exspiravit. Secundus mane in cathedra sedens mortuus est repertus. Tercius in choro stans cum ab missam eleuatio corporis fieret cecidit resupinus et subtracta lingua cum sensu quasi brutum animal die tertia sine sacramento ecclesiasticis defunctus. Quartus confessionem peccatorum et sacramenta recusans mortuus est et extra cimiterium sepultus.

Quod prelati oberantes reducat et lassos releuet. Capitulum.

In qua lassata est a forte aberauerit eam rex ex odore persequitur subaudi ut releuet lassas et reducat ex fatigam. Lassus dici potest qui a currenda via mandatorum dei vel pernitius deficiat vel animo tepuit. Aberare vero apud dicitur cum claustralis quis aut subditus a rectitudine virtutis a regule per devia viciorum recedere non veretur. Tales

nimirum bonus prelati odor te fame ab inuestigandum vel corrigendum vel deuote orationis odor et spiritu lenitatis ad copaciendum infirmo ne pereat si iuste agit prosequitur. Unde de principe pastorum casto per prophetam predictum est. Calamum quassatum non cotinet et lignum fumigans non extinguet. De ergo illi qui seueritate nimia subditos conterunt et illis maxime re qui eos male vite exemplis extingunt. Unde ego sicut magistro iohanne de leodio narrante cognoui. princeps apostolorum petrus quidam prelati multis annis male regenti in infirmitate vultu seuerus apparuit. librum quoque tenens apertum legere cepit et fuit. Erat autem hec scriptura in textu libri. Mortificas animas que non moriuntur et viuificas que non viuunt. Cumque ille horreret minimum amplius legere vultumque refugeret. apostolus petrus seuerus institit ut quasi glossam textus legeret qui in margine videbatur. legit ergo coactus. Cum reduces animas de inferno quas per tuum destitutas exemplum eterno supplicio tradidisti. Et cum ille per horrore et confusione respondere non posset. de visione ab se rediens se suadentem et cretantem inuenit.

Nec mora de consilio beneuolentibus uia seculi derelicta et christi debitorum fuit in monasterio hanonie a steruens ordinis quod tabernum dicitur beatissimo fine quod uenit. Quam autem periculum periculis imineat non tamen ex officio uenientia ex se reperit multimoda deorum ubique sparsim infidelis exempla et scripta multorum ostendunt. **B**euerus sulpicius scribit beatum martinum dixisse maiorem sibi uirtutem ante episcopatum habuisse quam postea. cum duos ante suscitauit mortuos. postea vero unum. **A**pu^d sanctum victorem patris huius referuntur canonicis audiui quod quidam canonicus regulatus erat uita genere et laus pollens. **E**lectus ergo episcopus tenuit et peritiam constantiam contra plurimorum et maiorum consilium se subtraxit. **M**ortuus autem post multos annos socius quidam eius qui eum multum dilexerat adiunxit eum quatenus ad se si deus permitteret; resolutus morte rediret. **E**t auit ille statim defunctus est. **N**ec dies multi post mortem eius defluerant. cum ecce anima secundum quam promiserat rediens eminebat pietate crucis signum impressit dicens. **R**edubites ne vacilles in visu. sed quare quod vis et me finas ad potiora transire. **M**or socius ad uisionem exultans et sollicitus inquit valde fui ne

guissimam ad minus penam in purgatorio sustineres. quia refutasti contra maiorum consilium tam pertinaciter presulatum in quo ad salutem animarum tot et tanta bona facere potuisses. **C**ui anima. **I**n me inquit hoc ordinauit clementissima bonitas saluatoris. quia ex tunc timui et nunc scio. si episcopatum cathedram ascendissem perpetue damnationis periculum inuadissem. et hoc dicens quasi cum ingenti corusca comis luce pertransiuit. **S**ed et uenerabilis hugo cameacensis ecclesie decanus uixit in omni honestate et generis nobilitate clarissimus cum in diuersarum ecclesiarum episcopatibus se precipue formidaret; nec possit subterfugere sedis apostolice iussione; derelictis omnibus monasterium cisterciensis ordinis in uacellis apertum ingredi cogitauit. **C**umque proposito declarato accipitrem decem mutonum per optimum quem habebat multi nobiles peterent mira curialitate dissimilauit et uenies ad portas cenobii monachus moriturus accipitrem pedum uinam soluit et ad auras libere uolare permisit. huiusmodi uerbis usus. **H**ic te dimitto laqueum placidumque remitto. **L**ibere tate frui per uirtute tua. **N**ec mora multi dimissum accipitrem capere reuocare conantes frustrati

sunt q̄a postea nūq̄ cōparuit.
Et hoc q̄dem in iunioribz dispē
 sacione p̄mittitur vt in auius
 celi ludant horis et temporibz
 congruis. ne temptacōnū diuet
 sarū fluctibz submergant. **D**e
 ipso etiā beatissimo viro et illō
 in mōstero vt ipsemet audiui a
 mōchis q̄ viderunt memoriter
 ferebat. **I**n mēsa nouici⁹ sedēs
 passerēs aduolantes de maibz
 eius panis minucias capiebāt.
Super q̄ a magistro nouicioz
 leuiter redargut⁹ hīs v̄sibz pas
 serēs scdm̄ cōsuetudinē v̄ientes
 alloq̄r̄ dicens. **P**asser abi nec
 habe mīrum qd̄ abire cogas.
Etas ordo iubet. te michi nō tibi
 me. h̄vt dignū eāt maluit s̄b ha
 bitu mōchali latere sub regula
 quā pōt̄ficali īfula decorari. **I**n
 huius morte beatissima ex inu
 merabiliū āgelozum presēcia
 tāta dulcedo credi⁹ resultasse.
 vt omnibz qui p̄ntes erāt singu
 laas grācia videret̄ īfūdi. **D**is
 cant ergo fideles culmina reue
 renti et neq̄q̄ cathedras ipuden
 ter ascendant q̄a q̄nto stat⁹ al
 cior tāto casus grauior. **S**z et
 illud solemne miraculum ad ter
 rorem omnium p̄elatorū enac
 tato. **C**lericus quidā in synodo
 episcopoz predicare cōpulsus an
 gustiabat nō modicū qd̄nā dig

ne posset cōm̄ tot p̄latis eccle
 sie predicare. **A**t vbi accessurus
 in oracōe iaceret v̄it ad eū dya
 bolus et dixit ei. **Q**uid āgustia
 ris istis clericis p̄dicare. dicas
 eis istud et nō aliud. **P**ācipes
 inferni tenebrāz p̄cipes eccle
 siarū salutāt. leti oēs nos grās
 referim⁹ eis dē q̄a cū ip̄s p̄ela
 tis nob̄ eozū subditi deuoluūt
 vel offerunt et p̄ eoz negligē
 ciā ad nos fere pariter deuolui
 tur tot⁹ mūdus. **I**nuit⁹ q̄dem tū
 bi dico qd̄ dico s̄ altissimi iussū
 one coact⁹. **R**espondit cleric⁹.
 m̄ qd̄ si narauero non credēt.
Ubi dyabol⁹ t̄gēs maxillā ei⁹
Ecce ait signū. nigredo ī solita
 faciei. **H**ac aūq̄ p̄dicēs nō cō
 tangas q̄a frustra. post predica
 cōez vero aqua b̄ndicta delebis.
Processit ergo cleric⁹ predica
 turus ī synodo et āmīatibz cū
 ctis ī signo īdito faciei. t̄m̄ illa
 q̄ sibi iussa sūt recitauit et ad hoc
 vocē maximū cūctoz corda p̄mo
 uuit. **H**ec eodē āno ab ī carnacōe
 dñi. **A**. cc. xlviii. fuerūt parisi
 us cōm̄ oī populo et clero solēni
 ter recitata. **Q**uā uera ista sint.
 status p̄cul dubio demōstrat
 ecclesie q̄ nullam sup̄bie avari
 cie luxurie opacōez rapit ī cle
 ricis et p̄latis. **V**idi modera
 tores orbis et reges magnos

vidi duces et comites et barones nichil vidi in eorum cultu vestitum tam singulariter exquisitum. **F**orum auaricia si attendas nulla mercatorum nulla cuius talis. **Q**ui tamen legitimos heredes si haberent tolerabilior insania videret. **D**e luxuria vero eorum nichil diffinire presumo nisi quod illam solus nouerit qui tenuit et cordi scrutatus est. **S**i quis clericorum culpabilis de duricia verborum dictorum conuenit. corrigat se et contra se plata non audiet. **S**i quis vero legem se a reprehensum moribus viciis inueniat innocentem non irascatur non indignetur michi. sed gaudeat vicia de quibus conscientia non est in conscientia oburgari. **S**i quis vero indignetur tulerit dicta verba notabilem se reddet in dictis et veritatis plenissime detractorem. **H**ec et hijs similia cum quidam nobilis adolescens de romanorum partibus thomas de aquino nomine videret intravit ordinem fratrum predicatorum bono nomine. **Q**ui cum domino ibidem in magno seruire et alacritate spiritus deseruiret inuidit diabolus et instigauit parentes eius et maxime duos fratres eius potentissimos ac feroces qui optinuerunt a papa ut ad curiam litteras apostolicas citarentur. qui cum apparuit

iussus est habitum deponere et dignitatem ecclesiasticam insigniri quod cum sperneret mira ostentata facti a suis fratribus captus est quos perdidimus et in carcerem claudetrus. **U**bi cum graui ieiunia frigore et penuria affligeretur nisi quod tamen tortores eius efficere potuerunt. ut saltem habitum ordinis susceptum alios mutare vellet. **E**t hijs omnibus nequius cogitationes per quod possent auertere animu inueniunt seculi mulieres in carcere per tempus aliquod occluserunt. **Q**ui fortis quod prius sprete illecebras sic amissis duobus vel tribus in carcere perdidit. **R**omam igitur adiens magister ordinis predicatorum pie et beate memorie Johanes super captum et incarcerationem fratris impatori Frederico conquestus est. **Q**ui re examinata et inuenta ut dictum est prefatos nobiles quod uult ad penam. nec ullomodo mortis sententiam euasissent. si dicere magister in quodamonia perisset. **S**ed verum est iudicium sanguinis et impatoris animi mitigauit. **G**rauius enim audita tanta inhumanitate fratrum in fratrem cesarem commotus erat. **D**etracti ergo dum fratres soluerunt fratrem. qui transmissus est patri a magistro ordinis eiusdem. nec diu distulit sathan insidias spargere adolescenti.

In instinctu enim fratrum suorum carnalium et amicorum quos habebat in curia per litteras apostolicas iterum mandatum est. **V**eniens igitur mor a papa precipit ut regimen abbacie motis cassim susciperet que utique maxima erat in totius apulie et campanie partibus prelatura. **S**eptem enim episcopatus subiaceret abbati illi qui et ipse pontificali officium in omnibus amiserat. sienuit ergo preclarissimus adolescent nec ordinem vel habitum suum deserere ullam obediencia consensit. **C**ui cum papa concederet ut in ordine et in habitu suo preesset officio noluit ille et clam prolapsus a curia fugit et in coloniā agrippinā venit. **S**tuduitque in loco illo quo usque preclarus lector fratrum ibidem frater albertus parissius est translatus. et pro incomparabili scientia theologie cathedram sortitus est. **P**ost quem et idem frater thomas confirmatus solemnitatis regimen et cathedram adeptus est. et digno remunerationis honore ad decus ordinis incolumis perseverat. **H**is narratis non abigo quod bonum opus desiderat qui episcopatum desiderat sed tamen qui non tantum preesse desiderat sed prodesse. **O** vanam multa tales. **S**i ergo consilio et obprobrium eterne pene effugere volueris cum pre

latis prouidis et perfectis lassos et aberrantes persequere ne per tuam negligenciam aut duriciam depereant aut exemplum

Quod prelatus sit benignus et sollicitus pro pace suada. **C**apitulum xxi.

Ecce regis benignitas et sollicitudo maxima circa populos et circa regem populi obediencia adeo persequatur ut nunquam odio a discordia inuicem moueatur. **E**cce quod culpandum est viciu naturae corrupte ut illud incontaminatum fuit brevis vita et in volatilibus apibus et hominibus capax tam feraci mente transgreditur. **E**t enim gloriosissimus augustinus in libro de ciuitate dei dicit. **N**ihil enim est hominum genere tam discordiosum vicio tam sociale naturam neque omnium contra viciu discordie per cauendum ne existeret vel sanandum cum existeret natura sanare humana quam propter ea deus creare voluit vnum de quod multitudo propagaretur ut hac armonice et in multis concordis unitas fuaretur. **Q**uod plerumque inordinabiles et solitarie bestie sunt ut leones vulpes et aquile tigris que vel vrsi qui filijs suis mitis inuicem et pacata ferocitate blandiuntur. **Q**uis melius quam tumlibet solitarius rapinis circumuolat. **Q**uamquid in signum